

COMUNITATEA CATOLICĂ DIN ARINI-GĂICEANA (JUDEȚUL BACĂU). ISTORIE ȘI ETNOGRAFIE

Anton COȘA

A scrie despre istoria și etnografia unei comunități presupune, pe lângă prezentarea de evenimente, de fapte care au avut loc în decursul trecerii timpului într-un anumit spațiu, și contactul prealabil al cercetătorului cu oamenii locului, în dorința de recuperare a memoriei respectivei colectivități umane, care, de cele mai multe ori, destăinuie istoricului și etnografului autentic un univers istoric și etnografic fascinant.

Într-o atare realitate metodologică se încadrează și lucrarea de față care vizează o colectivitate umană interesantă din punct de vedere istoric și etnografic, anume comunitatea catolică din Arini-Găiceana (județul Bacău), materialul fundamentându-se atât pe cercetarea documentelor de arhivă, cât și pe informațiile de natură etnografică relatate de oamenii locului, așa cum ni le-au prezentat aceștia în cercetările noastre din zonă, finalizate în vara anului 2006.

Ne-am structurat textul astfel încât să putem surprinde aspectele esențiale ale devenirii istorice a comunității catolice din Arini-Găiceana, alături de remarcabilul cadru etnografic caracteristic acesteia. Am prezentat sintetic așezarea geografică, apoi am inserat câteva repere istorice și demografice, alături de unele documente considerate importante, am insistat asupra coordonatelor etnografice care se degradează cu fiecare zi care trece în condițiile impuse de societatea contemporană, încheind cu prezentarea organizării eclesiastice a comunității cercetate.

Ca o datorie de onoare, îndreptăm recunoștința noastră sinceră către toți credincioșii catolici din Arini-Găiceana care ne-au stat alături în timpul cercetărilor noastre. Gratiudinea noastră se îndreaptă în mod cu totul special către părintele paroh Petru Beța care, în perioada cercetărilor pe care le efectuam în localitate, ne-a găzduit cu multă amabilitate dându-ne întregul sprijin de care aveam nevoie la vremea respectivă. Cu siguranță Dumnezeu îl va răsplăti pentru gestul său creștinesc.

Localitatea Arini este situată în zona dealurilor din stânga Siretului, „pe valea spre izvoare a pârâului Găiceana, afluent pe dreapta

al Berheciului”¹, la aproximativ 5 km de centrul comunei Găiceana. Astăzi, localitatea Arini face parte din comuna Găiceana, județul Bacău.

Numele așezării a oscilat în timp, apărând în variante precum: Slobozia Ungureni²; Ungureni³; Ungurii⁴. În vechile împărțiri administrativ-teritoriale⁵, satul a purtat de cele mai multe ori numele de Ungureni⁶ sau Unguri⁷. În statisticile catolice, denumirea constantă a fost Găiceana⁸. Denumirea actuală provine de la un sector al satului: Arinoasa.

Firește se poate pune întrebarea de ce o asemenea diversitate și, în același timp, inconsecvență toponimică. Explicațiile sunt în legătură, pe de o parte, cu originea localnicilor catolici, aspect pe care îl vom dezvolta ceva mai încolo, iar, pe de alta, cu meandrele gândirii celor care luau hotărâri în ceea ce privește toponimia oficială.

Prima mențiune documentară a așezării este relativ târzie, de la începutul secolului al XIX-lea, fiind contemporană și în legătură directă cu atestarea catolicilor în zonă. Astfel, Domnul Moldovei, Scarlat Alexandru Calimachi emite un hrisov⁹, la 8 noiembrie 1817, prin care îl „miluiește pe Costachi Sturza, vel vornic de aprozi, cu privilegiul de a-și aduce de peste hotare (din Transilvania n.n.) 80 de liude, cu scutire de birul visteriei și de toate celelalte dări și havalele ce vor fi asupra altor locuitori ai țării”¹⁰. Trebuie să menționăm aici și faptul că hrisovul din 1817 nu era unul singular în acele vremuri, asemenea documente

¹ Arhiva Parohiei Catolice Arini, *Schiță monografică*, caiet nepaginat, cu informații notate de preotul Iosif Gabor, conform unei scrisori trimise de către acesta, din localitatea Frumoasa, pe data de 9 decembrie 1971, preotului de la Arini, Mihai Măcincă: „Am primit azi scrisoarea Sf. Tale și – pentru a-ți satisface dorința – am transcris ceea ce îndată după ce am fost la Găiceana, le-am scris în manuscrisul meu Dicționar istoric al localităților catolice din Moldova, cât și unele adăugiri ulterioare. E tot ceea ce am putut găsi la ora actuală. Aș fi bucuros dacă Sf. Ta ai găsi pe undeva ori ai culege de pe la cineva alte amănunte. Dorindu-ți Sărbători fericite și An nou cu pace și bine rămân al Sf. Tale în veci îndatorat”.

² *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, coord. Dragoș Moldovanu, București, Editura Academiei Române, vol. I, partea I, 1991, p. 18.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Arhiva Parohiei Catolice Arini, *Schiță monografică*, caiet nepaginat.

⁸ *Ibidem*.

⁹ Biblioteca Academiei Române (BAR), *Manuscrise*, Documente istorice, 19, LXXVIII.

¹⁰ *Ibidem*.

fiind caracteristice sfârșitului de veac XVIII și început de secol XIX, încadrându-se în strategia economică, socială și politică a puterii domnești din Țara Moldovei. „Liuzii erau oameni aduși de peste hotar, de către proprietarii de moșii, atât boieri cât și mănăstiri, care se foloseau de munca lor pe un timp oarecare. Visteria nu putea percepe nici o dare de la acești liuzi sau oameni străini”¹¹.

Boierul Sturza culege relativ repede roadele hrisovului aducând prin anul 1820 un număr apreciabil de liuzi din Transilvania, pe care îi va așeza pe moșia sa Găiceana, într-o zonă care de atunci se va chema Unguri¹². Această denumire a fost firească în condițiile provenienței noilor locuitori întemeietori ai satului, termenul „ungur” fiind folosit constant la adresa catolicilor moldoveni cu sensul de locuitor venit din Țara Ungurească, cum mai era denumită Transilvania¹³. Cu această denumire apare satul și „pe harta comandamentului armatei rusești din 1835 ca o localitate ce are cam 5-20 gospodării. Inducativul acesta al hărții rusești era folosit de topometrii pentru arătarea localităților în curs de formare ori a grupurilor răzlețe de case. În cazul de față se pare că ne arată satul în faza lui de formare”¹⁴.

Această primă denumire a satului s-a perpetuat până în a doua jumătate a secolului XX, mai precis până în anul 1968, când a fost promulgată Legea nr. 2 privind organizarea administrativă a teritoriului R.S.R.¹⁵. Acest act normativ consacră schimbarea vechii denumiri a satului Unguri și înlocuirea cu una nouă: Arini. „Satul s-a chemat la început Unguri”¹⁶, „și-o schimbat numele sub părintele Măcincă”¹⁷. Motivația este interesantă, constatând o simbioză între mentalitatea tradițională și directivele oficiale: „cineva a spus că Unguri este o poreclă și lumea o hotărât să schimbe numele în Arini împreună cu Consiliul Local Găiceana”¹⁸, astfel încât „să nu se mai numească

¹¹ Anton Coșa, *Cleja. Monografie etnografică*, București, Editura SemnE, 2001, p. 23.

¹² **BAR**, *op. cit.*

¹³ Anton Coșa, *Catolicii din Moldova în izvoarele Sfântului Scaun (secolele XVII-XVIII)*, teză de doctorat, Academia Română, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București, 2004, p. 15.

¹⁴ Arhiva Parohiei...

¹⁵ Cf. *Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România*. Anexă în „Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România”, București, 1968, nr. 163-165, p. 1513, respectiv 1733.

¹⁶ Inf. Anița Șt. Blăjuț, 78 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

¹⁷ Eadem.

¹⁸ Inf. Dumitru M. Avădăni, 63 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

Unguri, că ne porecleau românii unguri”¹⁹. „Când eram mici aici era pădure spuneau părinții, erau câteva case. Satul s-a numit Unguri, că noi eram unguri și vorbeam ungurește și românii o pus numele Unguri și o rămas Unguri... Pe timpul lui Ceaușescu s-a schimbat numele ca să nu se spună că venim de la unguri, și s-o schimbat în Arini”²⁰. Noua denumire „Arini se trage de la Arinoasa, cătunul Arinoasa”²¹.

Această schimbare oficială a denumirii satului, caracterizată printr-o acțiune fățișă de românizare toponimică, a fost, credem noi, dovada unei atitudini reflexive și conjuncturale. „Multiplele intervenții ale oficialităților asupra nomenclaturii noastre geografice au fost condamnate, în general, de către specialiști, dar protestele lor au rămas fără ecou”²², deși se știe că „de numele unor sate... se leagă foarte des o istorie întregă”²³, iar din punct de vedere științific „e păgubitor să se treacă peste un nume numai pentru că e dezagreat de localnici”²⁴ ori de factori din exterior. „Numele locale nu pot fi supuse unor capricii ale modei”²⁵. Acest fenomen nu este singular doar toponimiei, intervenții neavizate constatându-se și în zilele noastre în domeniul lingvisticii ori al heraldicii teritoriale, în acest ultim caz exprimându-ne și noi opinia în mai multe rânduri²⁶.

Din punct de vedere demografic a existat o evoluție constant ascendentă. De la cei 80 de liuzi²⁷ aduși în 1820²⁸, se va ajunge în 1841 la 100 de familii conform *Catagrafiei* din anul 1841²⁹, unde sunt menționați nominal capii acestor familii: „Anton Roca, Andrii Cîta, Ianuș Ghiurca, Anton Balint, Anton Tamaș, Anton Jicmon, Martin Balint, Ianuș Balint, Mihai Văcariul, Andrii Pătrașcu, Martin Cîtea, Martin Ghiurca, Mihai Herciu, Dumitru Petrici, Anton Duma, Șandru Biro, Ilii Vezătiu, Martin Cojan, Mihai Jicmon, vădana Cojan, Ioji

¹⁹ Inf. Anița Șt. Blăjuț.

²⁰ Inf. Ștefan M. Ghiurca, 68 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

²¹ Inf. Anița Șt. Blăjuț.

²² *Tezaurul toponimic...*, p. LX.

²³ *Ibidem*.

²⁴ *Ibidem*, p. 18.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ Anton Coșa, *Heraldică teritorială. Stema orașului Bacău*, manuscris, comunicare prezentată la Comisia de Heraldică, Genealogie și Sigilografie (filiala Iași), ședința din 11 septembrie 2001.

²⁷ Liude înseamnă familii; cf. Theodor Codrescu, *Uricariul*, vol. VII, Iași, 1886, p. 241.

²⁸ **BAR**, *op. cit.*

²⁹ *Ibidem*, 153, MCCCLV.

Dancai, Ghiorgghi Chiper, Ianuș Jicmon, Petre Cîte, Mihai Abraham, Petre Cojan, Imbre Baci, Iacob Fodor, Ștefan Sasul, Ghiorgghi Furieș, Ianuș Saladi, Anton Curcul, Ioji Gheți, Mihai Turbatul, Jiga Turbatul, Frinti Turbatul, Ghiorgghi Giuratul, Ianuș Giuratul, Petre Giuratul, Petre Gușa, Ioji Bonde, Frinti Abraham, Ștefan Botul, Matei Baciul, Martin Cimpoieș, Ghiorgghi Budău, Ștefan Căliman, Andrii Căliman, Ianuș Fini, Ștefan Căliman, Ștefan Fini, Ianuș Cadar, Mihai Iștoc, Pop Petre, Frenți Cătana, Ioji Cibi, dascalu Ignat, Ioji Clopotaru, Ianuș Bonde, Mihai Iancu, Anton Furieșu, Ion Jirmăzei, Grigore Voș, Gheorghe Bonde, Ioje Voș, Ștefan Budău, Ștefan Chirilă, Ștefan Baci, Ioji Bucur, Ianuș Iancu, Martin Iancu, Mihai Ciangău, Petre Ianuș, Mihai Scripcaru, Martin Iștoc, Giurgiu Simon, Martin Blăhuș, Mihai Petruciu, Dumitru Bogdan, Ioji Biro, Ianuș Dărvari, Anton Bulai, Giurgiu Iștoc, Pite a Vădăanii, Ianuș Bogdan, Ianuș Fizăriu, Mihai Ciobanu, Ianuș Budău, Ianuș a Ilenii, Ștefan Miclăuș, Iane Tomozei, Ștefan Cadar, Petre a Lenei, Ghiorgghi Fodor, Ștefan Fodor, Ștefan Gușa, Frinti Aurar, Andrii Bucur, Petre Jicmon, Ianuș morar la moara ot cătunul Popești, Andrii morar la moara de la moara Valea Ră, în total 100 capi de familie”³⁰. În *Catagrafia* din 15 martie 1843 apar aceleași nume, la care se adaugă și câteva nume noi: „Frenți Bejănariul, Pișta Cîrlan, Mihai Lădariul, Frenți Curcu, Ianuș Danca, Gheorgghi Măciulaji, Petre Popa, Anton Curcu³¹, în total 108 capi de familie, iar în *Catagrafia* din anul 1846³² sunt menționați 111 capi de familie. În 1850 (547 credincioși)³³, 1874 (402 credincioși), 1899 (109 familii, 491 credincioși), 1906 (127 familii, 587 credincioși), 1921 (154 familii, 606 credincioși), 1932 (189 familii, 840 credincioși), 1939 (233 familii, 960 credincioși), 1946 (140 familii, 620 credincioși), 1968 (325 familii, 1436 credincioși), 1995 (389 familii, 1466 credincioși); 1999 (408 familii, 1472 credincioși); 2004 (408 familii, 1432 credincioși).

În ceea ce privește proveniența locuitorilor catolici din Arini, conform documentelor pomenite mai sus, constatăm originea transilvană a acestora, motivația așezării lor în Moldova fiind una de natură economică, în directă legătură cu facilitățile acordate vornicului Sturza, cel care i-a adus din spațiul transilvan pe moșia lui din Găiceana, fapt dovedit printre altele și de graiul, numele și cultura lor tradițională.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *Ibidem*.

³² *Ibidem*, 180, MCCCLV.

³³ Arhiva Episcopiei Catolice de Iași, *Prospectus Paroeciarum*, 1865-1948.

Locuitorii catolici din Arini păstrează încă în memoria colectivă amintirea imigrării: „Noi am rămas aici așa din năvălirea barbarilor... la început i se zicea satului Unguri, e localizat de 600 de ani... așa am prins vorbindu-se din bătrâni. Când Ardealul era separat, Moldova separat, Muntenia separat, Oltenia separat... și acolo în Ardeal ungurii noștri când s-o trecut cu năvălirea barbarilor o rămas în partea Ardealului, și aici în partea Ardealului o devenit un conducător, nu știu cum îi spunea, un conducător foarte aspru, era foarte aspru cu ungurii, și-atunci ungurii o început să se retragă, s-o retras aici așa la noi, în Moldova asta, și s-o localizat...”³⁴. „Unchiul din Ungaria povestea că pe aicea era un ocean... și ungurii ăștia care sunt aicea în Arini sunt veniți din Ghimeș-Palanca, de acolo sunt veniți aicea, că acolo nu mai aveau din ce să trăiască și s-a retras aicea și noi de acolo venim”³⁵. „În vara anului 1968 au fost întrebați câțiva bătrâni din sat dacă știu ceva despre vechimea satului. Au răspuns – unul că își au origine de la Alexandru cel Bun, altul că sunt de pe vremea lui Arpad”³⁶.

Unii dintre ascendenții catolicilor de astăzi din Arini au venit din alte sate catolice din Moldova: „Au venit flăcăi de la Somușca și Cleja și au găsit fete aici, s-au măritat fetele, s-o însurat băieții. Așa povestea bunica că ei au venit cu limba ceangăiască”³⁷. „Bunicul era din Somușca și o venit aici în Arini, lucra la pădure la boier... o găsit o fată și s-o luat... și s-o așezat aici”³⁸.

Pentru stabilirea cât mai aproape de adevăr a locului de unde au emigrat ascendenții locuitorilor catolici din Arini considerăm imperios necesare demersurile de tip genealogic pentru fiecare familie în parte, noi insistând, nu întâmplător, și cu alte prilejuri asupra importanței întocmirii genealogiilor de catolici³⁹. „Dar și pentru viața care se desfășoară prin noi și împrejurul nostru genealogia are o însemnătate a cărei adâncime se pare că prea puțini o pot măsura cu dreapta măsură cuvenită și cu seninătate: *cunoașterea propriului trecut familial*, indiferent de rolul pe care înaintașii îl vor fi avut într-un timp și un spațiu determinat, e un mijloc de (re)activare și consolidare a identității

³⁴ Inf. Gheorghe Iancu, 72 de ani, 4 clase, fierar; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

³⁵ Inf. Roza Iacob, 65 de ani, 4 clase, agricultoare; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

³⁶ Arhiva Parohiei...

³⁷ Inf. Anița Șt. Blăjuț.

³⁸ Eadem.

³⁹ Anton Coșa, *Genealogii de „ceangăi”: un demers necesar*, în *Arhiva Genealogică*, V(X), 3-4, Iași, Editura Academiei Române, 1998, p. 45-48.

și a memoriei. Memoria familială e aceea care reflectă continuitatea și asigură solidaritatea și coeziunea grupurilor sociale”⁴⁰.

În ceea ce privește originea etnică a locuitorilor catolici din Arini, am constatat și astăzi o serie de semne de întrebare, determinate, credem noi, de intervenția factorului politic, catolicii de aici fiind pe nedrept încadrați în categoria unei minorități etnice formând, alături de ceilalți locuitori catolici din Dieceza de Iași, obiectul unei dispute privind originea și proveniența lor.

Astfel, preotul Iosif Gabor nota prin 1971 un fapt surprinzător: „Până la noua împărțire administrativă județeană a teritoriului, satul se chema Unguri de la locuitorii catolici din acest sat care s-au proclamat în trecut la toate recensămintele – și se proclamă și astăzi – de origine etnică ungurească”⁴¹, deși, ceva mai încolo, afirmă că „la origine sunt români catolicizați din secuime, colonizați aci pentru lucru pe moșiile lui Sturza, după începutul secolului al XIX-lea”⁴². Același preot considera că „fiind într-un loc singuratic și greu de comunicație cu alte centre catolice și sub influența cântăreților bisericești secuici care erau tot timpul în mijlocul lor și a preoților parohi maghiarofili, au crescut în sentimentul originii lor etnice ungurești și în toate ocaziile s-au proclamat și se proclamă și astăzi unguri. De aceea și denumirea satului s-a dat Unguri... Cu toate acestea, analizele serologice luate în 1942 la un număr de 424 persoane – aproape la jumătate de sat – de către prof. dr. Petru Rîmneanțu de la Universitatea din Cluj-Sibiu, pe baza frecvențelor sangvine, se constata că acestea nu sunt egale cu ale unguirilor – așa cum se proclamă ei și cum se proclamaseră, în special, la recensământul din 1941 – ci egal cu ale tuturor românilor. Singura explicație a acestui fenomen de repudiare a originii etnice românești ar putea fi aceea că sunt români catolicizați din secuime, de unde au fost colonizați în Găiceana. De altfel și onomastica din sat are multe nume românești: Avădăni, Baci, Ciobanu, Cojocar, Spătaru, Rotaru, Blejuț, Cojan, Cernica, Juratu, Dancu, Iancu, Petrici etc. ... și acestea în procent destul de avansat”⁴³.

Într-unul dintre manuscrisele existente în arhiva parohiei Arini, din care am citat de altfel de mai multe ori în această lucrare, se afirmă la un moment dat că „în 1940 au plecat vreo 40 de familii în Ungaria și erau

⁴⁰ Ștefan S. Gorovei, *Către cititor*, în „Arhiva Genealogică”, III (VIII), 1-2, Editura Academiei Române, Iași, 1996, p. X.

⁴¹ Arhiva Parohiei...

⁴² *Ibidem*.

⁴³ *Ibidem*.

gata de plecare încă vreo 100 familii”⁴⁴. În realitate, deși demersurile politice ale statului maghiar privind acordarea permisiunii de a imigra în Ungaria, alături de secuii din Bucovina și pentru „ceangăii” din Moldova au început prin anii 1940⁴⁵, totuși, abia între 1945-1947 se vor stabili în Egyházaskozár⁴⁶ un număr de 60 de familii (348 persoane)⁴⁷ originari din Arini-Găiceana. Motivele plecării acestora au fost conjuncturale, în directă legătură cu situația existentă în acele vremuri tulburi, nefavorabile atât social, cât și economic și politic. Principala lor motivație era legată de faptul că în locul unde urmau să ajungă „sunt pământuri foarte bune”⁴⁸, că acolo „vor căpăta casă, pământ și toate cele de trebuință”⁴⁹. Interesant este și faptul că veștile legate de acest „Eldorado” maghiar erau răspândite de către preoți maghiari veniți special în satele „ceangăiești”. Firește, în condițiile în care majoritatea capilor de familie erau încă pe front, s-a creat o stare de tensiune nu doar la nivel comunitar, ci și la nivel familial. Unii voiau să plece, alții erau împotriva. S-a ajuns la conflicte între părinți și copii. Bătrânii nici nu voiau să audă, doar „ei pot muri și aici”⁵⁰. Se gândeau cu mâhnire doar la cine o să se îngrijească de ei la bătrânețe. Oricum, vremurile au fost ostile atât celor care vor pleca, cât și celor care vor rămâne. Unii dintre cei care vor alege să emigreze în Ungaria se vor întoarce imediat acasă⁵¹, alții vor face acest lucru după război, neputându-se adapta noilor condiții de viață⁵². Cei rămași în Ungaria „se vor agăța o vreme” de tradițiile și cultura lor populară strămoșească, care-i unea astfel în fața greutăților într-un mediu de viață străin. Câțiva ani își vor perpetua și portul popular cu care veniseră din Moldova. Încetul cu încetul însă au fost nevoiți să se adapteze noilor condiții de viață, asimilându-se astfel unei noi identități. Putem vorbi chiar de o posibilă criză identitară colectivă și individuală în același timp.

⁴⁴ *Ibidem*.

⁴⁵ Laczkó Mihály, *A Magyarországon megtelepedett csángók, în Csángósors. Moldvai csángók a változó időkben*, ed. Pozsony Ferenc, Budapest, Teleki László Alapítvány, 1999, p. 193.

⁴⁶ Albert István, *Egyházaskozár község helytörténete*, Pályázat, 1992, apud Laczkó Mihály, *op. cit.*, p. 193, respectiv *Csángó Sorskérdések*, ed. Halász Péter, Budapest, A Lakatos Demeter Egyesület Kiadványa, 1997, p. 40.

⁴⁷ Laczkó Mihály, *op. cit.*, p. 199.

⁴⁸ *Ibidem*, p. 195.

⁴⁹ *Ibidem*.

⁵⁰ *Ibidem*.

⁵¹ *Ibidem*, p. 200.

⁵² *Ibidem*.

În ceea ce îi privește pe catolicii din Arini, o greșeală fundamentală a fost și este și astăzi aceea a folosirii și la adresa lor a termenului „ceangău”⁵³ (ceangău-maghiar) ca nume etnic, ori, mai nou, încadrarea acestor credincioși în categoria unei minorități etnice maghiare.

Noi considerăm nejustificată folosirea termenului „ceangău” ca nume etnic la adresa catolicilor din Arini⁵⁴, acest termen fiind o inovație lingvistică⁵⁵ (în varianta „ceangăi-maghiari”) și în același timp un fals etnonim creat de un preot secuî în anul 1780⁵⁶.

Nu ne-am propus în acest material să realizăm o evaluare a identității etnice și cultural-religioase a populației care locuiește în Arini. Un asemenea demers a fost făcut de altfel cu succes, la nivelul satelor catolice din județul Bacău într-un sondaj de opinie cât se poate de relevant finalizat în anul 2002⁵⁷. Cu alte prilejuri am insistat și noi asupra identității catolicilor din Moldova în general⁵⁸. Cu toate acestea, am considerat important să sondăm chiar și tangențial câteva dimensiuni ale percepției identitare locale. Astfel, am ajuns la concluzia că nu putem vorbi în ceea ce-i privește pe locuitorii catolici din Arini de un grup etnic distinct, de o comunitate etnică aparte, ci de un grup religios, de o comunitate religioasă, care, având o origine etnică eterogenă (dar cu o majoritate românească certă) s-a regăsit într-o formă socială uniformizată prin ceea ce noi am denumit „liantul unificator al religiei catolice”⁵⁹.

Un interes aparte relevă comunitatea catolică din Arini din punct de vedere etnografic. Vom insera în continuare doar câteva crâmpie din cadrul culturii populare tradiționale specifice spațiului rural analizat, din dorința de a mai conserva ceva dintr-o lume supusă, în condițiile vieții contemporane, din ce în ce mai mult pericolului degradării și dispariției.

⁵³ Anton Coșa, *Catolicii din Moldova și „fenomenul ceangău”*, în „Angvstia”, 6, Sf. Gheorghe, 2001, p. 33.

⁵⁴ Anton Coșa, *Problema originii catolicilor din Moldova*, în „Carpica”, XXXI, Bacău, 2002, p. 86.

⁵⁵ *Ibidem*, p. 79.

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ Cf. *Satele cu „ceangăi” din Moldova. Identitate și cultură*, sondaj de opinie, Universitatea din București, Centrul de Sociologie Urbană și Regională CURS, 2002.

⁵⁸ Anton Coșa, *Problema originii...*, p. 79-106.

⁵⁹ *Ibidem*, p. 92.

Astfel, casele⁶⁰ din Arini respectă tipul de casă tradițională românească⁶¹, construindu-se în zilele noastre și edificii cu trăsături specifice. Interioarele⁶² din Arini se remarcă prin combinarea tradiției cu inovația, întâlnindu-se aici o serie de țesături⁶³ de o valoare artistică remarcabilă.

În ceea ce privește portul popular⁶⁴ din Arini, acesta se integrează în ansamblul său costumului tradițional românesc, remarcând apropieri firești cu costumele întâlnite în alte sate catolice din Moldova⁶⁵.

Din perspectiva ocupațiilor, menționăm agricultura⁶⁶ și creșterea vitelor (ca ocupații de bază), alături de altele mai rar practicate, precum stupăritul, pomicultura, viticultura, fierăritul⁶⁷, dulgheritul și oieritul⁶⁸.

Obiceiurile calendaristice au fost și sunt și astăzi importante pentru locuitorii catolici din Arini. Interesant este faptul că în satul Arini „la Crăciun nu se prea face nimic”⁶⁹, doar „se merge la biserică”⁷⁰, nefiind practicat prin urmare colindatul. „De Anul Nou se merge cu uratul, cu colindatul”⁷¹. Am întâlnit în schimb și aici acea formă arhaică de colind, întâlnită și în alte sate catolice din Moldova⁷², numită „Opru Szentek” sau „Sfinți Mărunți”, care are loc pe 28 decembrie în ziua de „Prunci Nevinovați”, când copiii „luam o vârguță în mână și mergeam la rudele apropiate, la vecini și loveam gazdele și spuneam: *Opru szentek, Szent David...* iar gazdele ne mulțumeau”⁷³. „Obiceiul era înainte de Anul Nou, după Crăciun și înainte de Anul Nou”⁷⁴.

⁶⁰ Inf. Anton Gh. Ghiurca, 51 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁶¹ Inf. Anton Bondea, 66 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁶² Inf. Clara Gătu, 60 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁶³ Inf. Margareta M. Gal, 78 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁶⁴ Inf. Anița Șt. Blăjuț.

⁶⁵ Anton Coșa, *Catolicii din Moldova...*, p. 60-66.

⁶⁶ Inf. Ștefan M. Ghiurca.

⁶⁷ Inf. Gheorghe Iancu.

⁶⁸ Inf. Dumitru M. Avădăni.

⁶⁹ Inf. Maria L. Ghiurca, 52 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁷⁰ Eadem.

⁷¹ Inf. Mihaela L. Ghiurca, 26 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁷² Anton Coșa, *Comunitatea catolică din Somușca*, în „Almanahul Presa Bună”, Iași, 2006, p. 314-320.

⁷³ Inf. Maria L. Ghiurca.

⁷⁴ Eadem.

De asemenea, și în Arini era și este nelipsit Plugușorul⁷⁵ sau Uratul⁷⁶, când „copiii mergeau separat, flăcăii separat și primeau colaci”⁷⁷, alături de un alt obicei de iarnă interesant numit Pruncușorul⁷⁸. Conform acestui obicei, „se face o iesle mică din paie, se pune o păpușă, se pun două globulețe și două fetițe merg în seara de Anul Nou, pe 31 decembrie. Pot să meargă și fete mai mari, dar numai fete, nu și băieți. Băieții se duc cu Plugușorul. Fetițele cântă un cântec religios: *O Pruncușorule*”⁷⁹. În dimineața de „Anul Nou mergeam cu *Semănatul*, în prima zi din an, cu oleacă de grâu în buzunar și aruncam în fața gazdelor... că așa-i obiceiul”⁸⁰, *corindătorii* rostind o urare de prosperitate în noul an care urma să vină.

La Paști „în Joia Mare”⁸¹ și în Arini se vopsesc⁸² și se scriu⁸³ ouă roșii, culoarea roșie simbolizând sângele Mântuitorului, copiii colindând în dimineața Paștelui, vestind Învierea Mântuitorului. „Cu colindatul mergeam la Paști și se dădeau nuci, colăcei mici, biscuiți, ouă roșii și spuneam *Cristos a Înviat* și gazda răspundea *Adevărat a Înviat...* Spuneam *Lăudați numele Sfânt al lui Isus* și gazda răspundea *În veci să-L lăudați*”⁸⁴. La Sf. Gheorghe, ne-a mărturisit un localnic, „puneam verdeață la porțile caselor... așa cum am obișnuit de la părinți”⁸⁵.

Șezătorile⁸⁶ erau odinioară prezente și în Arini, alături de hora satului, de bal ori de clacă, astăzi fiind înlocuite de discotecă. Acestea erau locurile în care se întâlneau fetele și flăcăii. La șezători „cântam”⁸⁷, „fetele aduceau găini umplute și gogoși, iar flăcăii ulcioare cu vin și lucrau și jucau până trăgeau clopotele”⁸⁸. Hora satului implica o participare mai largă a colectivității rurale, fiind o petrecere a tuturor. Avea loc în momentele mai importante de peste an (Paști, Crăciun,

⁷⁵ Inf. Mihaela L. Ghiurca.

⁷⁶ Eadem.

⁷⁷ Inf. Anton Bondea.

⁷⁸ Inf. Mihaela L. Ghiurca.

⁷⁹ Eadem.

⁸⁰ Inf. Maria L. Ghiurca.

⁸¹ Inf. Veronica Bogdan, 81 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁸² Eadem.

⁸³ Eadem.

⁸⁴ Inf. Maria L. Ghiurca.

⁸⁵ Inf. Matei Gal, 82 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

⁸⁶ Inf. Anița Șt. Blăjuț.

⁸⁷ Eadem.

⁸⁸ Eadem.

Lăsata Secului), la hram ori în zilele de duminică. Era organizată de către tinerii aflați în preajma căsătoriei. Acest eveniment le oferea tinerilor posibilitatea să privească, să danseze, să facă noi cunoștințe, să lege prietenii noi. „Dacă un om dintr-o casă avea copii, băiat sau fată, trebuia să plătească la horă dacă voia să joace”⁸⁹. Hramurile au fost, de asemenea, multă vreme ocazii importante în care tinerii din Arini se întâlneau cu tineri din alte sate catolice și astfel se cunoșteau, se vizitau, legau prietenii care uneori se sfârșeau cu căsătorii.

La Arini, ca și în alte sate catolice din Moldova⁹⁰, fetele care ieșeau la horă purtau în mâini un șervet pe care îl dăruiau flăcăului ales care îl va purta ca semn al relației dintre cei doi. De asemenea, „fetele dădeau șervete flăcăilor care le puneau la brâu și mergeau la biserică”⁹¹. Puteau fi văzuți astfel, odinioară, în Arini, la fel ca și în Cleja⁹², Faraoani, Somușca, Valea Mare ori Galbeni, flăcăi care purtau cu mândrie flori, „gherdane ori ciucuri din lână țigaie la pălărie”⁹³ și șervet la brâu.

În cadrul ciclului familial, un loc bine determinat îl ocupă, ca „perioadă de trecere”, obiceiurile legate de nuntă, implicând într-un mod special pe membrii comunității rurale. După logodnă, care se făcea la preot, începea și perioada celor trei săptămâni, a celor trei duminici, când se fac „strigările” sau „vestirile”⁹⁴ în biserică, având menirea de a descoperi eventualele piedici din calea căsătoriei celor doi tineri, fapt constatat de către noi și în alte sate catolice din Dieceza de Iași, cum ar fi Cleja⁹⁵, Faraoani ori Somușca, obicei larg răspândit și în spațiul transilvan⁹⁶. La Arini „în aceste trei duminici mireasa purta voal pe cap în biserică în fiecare duminică, deci nu rochie, ci doar voal”⁹⁷.

După logodnă se alegeau nașii și se fixa data nunții. La Arini „nașii nu erau aleși, la noi așa e tradiția că nașul merge la tineri și spune

⁸⁹ Inf. Anton Bondea.

⁹⁰ Anton Coșa, *Comunități catolice din Moldova: Faraoani și Valea Mare. Coordonate etnografice*, în „Buletin Istoric”, nr. 6 (revista Departamentului de cercetare științifică al Episcopiei Romano-Catolice de Iași), Editura *Presa Bună*, Iași, 2005, p. 15-36.

⁹¹ Inf. Veronica Bogdan.

⁹² Anton Coșa, *Catolicii din Moldova...*, p. 60-64.

⁹³ Inf. Anița Șt. Blăjuț.

⁹⁴ Inf. Clara Gătu.

⁹⁵ Anton Coșa, *Catolicii din Moldova...*, p. 60-78.

⁹⁶ *Ibidem*.

⁹⁷ Inf. Clara Gătu.

că vrea să îi cunune, nu tinerii caută nașul, nașul se oferă că te cunună⁹⁸. Nunțile în Arini aveau loc înainte vreme „în două părți”⁹⁹, atât la mire, cât și la mireasă. Înaintea nunții, tinerii își alegeau „chemătorii”¹⁰⁰. Fiecare dintre ei purta semne distinctive, individualizându-se printr-un „ulcior”¹⁰¹ și „un băț îmbrăcat cu panglici, batiste”¹⁰². „Chemătorii, înainte vreme erau cavaleri mai mari, acum sunt mai mici, merg cu vin sau țuică și invită lumea la nuntă. La noi e obiceiul să se invite tot satul. Înainte aveau un băț sculptat cu batiste și un ulcior cu flori și mergeau și invitau”¹⁰³.

Înainte vreme, mirele și mireasa erau îmbrăcați în costume tradiționale, astăzi constatându-se preferința către o vestimentație modernă, de oraș, constând din costum bărbătesc la mire și rochie albă de mireasă. După oficierea serviciului religios, alaiul de nuntași se întorcea acasă, unde li se arunca înaintea mirilor cu apă, vin, grâu, după care nuntașii se așezau la masă. În timp ce la casa mirelui începeau pregătirile pentru aducerea miresei, la casa miresei avea loc „înhotatul” acesteia. „Pe timpuri era în felul următor... o zi se dansa la mireasă, de acolo venea mirele seara... cu căruțele cu cai și trebuia să intre la mireasă unde porțile erau încuiate. Cu chiu cu vai intra pe poartă, pe urmă trebuia să intre în casă... încuiiau ușa, sub un țol se ascundea mireasa și el nu știa care-i mireasa că se ascundeau trei femei sub țolul ăla. Dacă prindea una trebuia ca să o sărute și dacă nu era mireasa lui râdea lumea, na, era un fel de glumă. După ce s-o găsit mireasa, ieșea afară și se dădea drumul la un colac pe casă, la *colacul miresei* și acolo nu știai de unde se dă drumul și era un tărboi pentru colacul ăla acolo, că se spunea că dacă ai o bucată din colacul acela ai să fi bucuroasă, că i se zicea *colacul bucuriei* și aveai bucurie dacă purtai o bucățică din colacul ăla, așa se spunea din bătrâni. După ce s-o împărțit colacul ăla se suia mireasa în căruță și plecau spre mire. La mire se dansa până seara și a doua zi era nunta cu dar. În prima zi nu era nunta cu dar, nu se dădea dar; a doua zi, după ce s-o dus mireasa la casa mirelui începea nunta cu dar”¹⁰⁴. La întoarcerea de la casa miresei la

⁹⁸ Eadem.

⁹⁹ Inf. Lucian Ghiurca, 54 de ani; înregistrare mg. din 28 iulie 2006.

¹⁰⁰ Inf. Clara Gătu.

¹⁰¹ Eadem.

¹⁰² Eadem.

¹⁰³ Inf. Maria L. Ghiurca.

¹⁰⁴ Inf. Clara Gătu.

casa mirelui „înainte... era obiceiul că se făcea un colac mare și se urca cineva pe deasupra casei și cu un harag lung agăța colacul acela pe vârful haragului cu ață, cu frânghie mai subțire și lăsa jos colacul acela. Se aduna lumea acolo și i se zicea *colacul bucuriei*. Cine lua o bucăciță din colacul acela se zicea că era... o satisfacție că gusta din colacul acela... și se făcea câte o învălmășeală acolo...”¹⁰⁵.

Urma apoi „deshobotatul” miresei, când „se lua voalul de pe capul miresei și se punea batic. După aceea nu mai era mireasă, ci devenea femeie”¹⁰⁶. În cadrul ceremonialului specific de nuntă „era adusă apoi găina” și avea loc strângerea darurilor. La Arini „în prima zi nu era nunta cu dar, nu se dădea dar; a doua zi, după ce s-o dus mireasa la casa mirelui începea nunta cu dar. A treia zi era *polocania*, se strângeau numai cei care n-o fost la nuntă înainte și rudele apropiate și se punea iar masa cu dar. Așa era o nuntă înainte. Acum, la cămin durează o zi sau o noapte...”¹⁰⁷. Pe tot parcursul nunții se rosteau strigături de către femei. „Femeile strigau, așa-i tradiția la noi”¹⁰⁸, „erau femei care știaau multe strigături”¹⁰⁹.

Interesante sunt și ceremoniile funerare care mai păstrează și astăzi unele practice tradiționale specifice societății rurale. Astfel, la Arini „mortul se ține trei zile. Cu o zi înainte de înmormântare i se zice *zoltariul* (...) și a doua zi dimineța se înmormântează. Se stă la priveghi trei zile la noi, în fiecare noapte; la priveghi se glumește la noi, se spun și rugăciuni, dar se glumește mult la noi la priveghi. La noi nu se cântă la priveghi, doar la zoltari. *Zoltariul* se cânta de dăscăliță și toată lumea începea să cânte. Erau cântece de la biserică... Probabil că este o tradiție ca să uite omul că este cineva mort, că se spun glume la noi la priveghi, nu se cântă la mort”¹¹⁰. La Arini „fetele tinere erau puse pe năsălie, îmbrăcate cu trei coroane cu flori, baticuri și se înmormântează pe umăr, nu-i duce cu căruța. Și pe băieții tineri la fel. Cele care erau fete mari se îmbracă în mireasă la noi. Băieții se îmbracă cu floare pe piept”¹¹¹. „Dacă cineva murea fată mare sau flăcău se făcea un toiag cu flori și îi îmbracă în mireasă și mire”¹¹²,

¹⁰⁵ Inf. Lucian Ghiurca.

¹⁰⁶ Inf. Maria L. Ghiurca.

¹⁰⁷ Inf. Clara Gătu.

¹⁰⁸ Eadem.

¹⁰⁹ Inf. Maria L. Ghiurca.

¹¹⁰ Inf. Clara Gătu.

¹¹¹ Eadem.

¹¹² Inf. Veronica Bogdan.

obicei similar celui de la nuntă, când „mirii țin în mâini toiaguri cu flori și lumânările”¹¹³, menit să îndeplinească, la nivel simbolic firește, un ceremonial de care acești tineri nu au avut parte în viață. De asemenea, „se face o lumânare rotundă la înmormântare, cu cânepă, pânză; este o lumânare cât lungimea mortului și arde până se termină”¹¹⁴.

Prezența locuitorilor catolici în Arini nu poate fi disociată evident de organizarea cultului catolic. În acest sens menționăm faptul că, inițial, satul Arini (sub numele de Găiceana) era din punct de vedere religios în componența Parohiei Cleja, înființată în anul 1793¹¹⁵, pentru ca mai apoi să intre sub jurisdicția Parohiei Văleni, înființată în anul 1840¹¹⁶, pentru pastorația tuturor catolicilor „de pe stânga Siretului, la sud de Bacău”¹¹⁷.

Din relatarea din 10 decembrie 1858 despre vizitarea Misiunii Apostolice a Moldovei făcută de vizitatorul general apostolic Giuseppe Tomassi și trimisă cardinalului A. Barnabo, prefectul Congregației De Propaganda Fide¹¹⁸, aflăm: „Văleni. Sat. Biserică dedicată Sfântului Ioan Nepomuk. Parohie din 1840. Refăcută din piatră în acest an prin grija pr. Leopoldo Rossi, parohul actual. Are cinci filiale în satele Gioseni, Găiceana, Horgești, Vladnik și Ketriș. Prima cu titlul de sfântul Ioan Botezătorul, a doua de Sfântul Ștefan, regele Ungariei, a treia de Sfânta Maria Magdalena, a patra de Sfânta Ana, a cincea de Sfântul Mihai, arhanghelul. Se mai extinde în satele Tamași, Varnița, Pâncești, Furnicar, Galeri, Răcătău, Rakova, Ungureni, Basga și Medeleni. Numărul sufletelor 3203”¹¹⁹.

O foarte scurtă perioadă, în anul 1899¹²⁰, comunitatea catolică din Arini a fost afiliată proaspătului centru parohial Ploscuțeni (a cărui existență a fost tot de un an) înființat conform unui plan experiment de organizare a parohiilor catolice făcut de episcopul Dominic Jacquet.

¹¹³ Eadem.

¹¹⁴ Inf. Clara Gătu.

¹¹⁵ Anton Coșa, *Comunități catolice din Moldova: Cleja*, în „Carpica”, XXIX, Bacău, 2000, p. 135.

¹¹⁶ Idem, *Comunități catolice din Moldova. Horgești și Văleni*, în „Almanahul Presa Bună”, Iași, 2001, p. 162.

¹¹⁷ Iosif Gabor, *Dicționarul comunităților catolice din Moldova*, Bacău, Editura Conexiuni, 1996, p. 287.

¹¹⁸ Ion Dumitriu-Snagov, *Le Saint Siège et la Roumanie moderne (1850-1866)*, vol. 48, Roma, Universită Gregoriana Editrice, 1982, p. 346.

¹¹⁹ *Ibidem*.

¹²⁰ Arhiva Parohiei...

Prima biserică din Arini, din lemn, a fost construită în anul 1844¹²¹ și a fost dedicată Sfântului Ștefan al Ungariei. Existența ei s-a prelungit până la începutul secolului al XX-lea când credincioșii catolici din Arini vor construi un nou lăcaș de cult. „Acest lăcaș a fost construit în anii 1900 și 1908. Poziția geografică a bisericii se situează în centrul satului, sub poala dealului ce hotărâncește satul din partea de la Răsărit. Temelia acestui lăcaș dimpreună cu jumătatea din pereții construcției sunt din piatră și var hidralic. Restul pereților până la acoperiș este din cărămidă arsă pe locul bisericii. Acoperișul este din tablă galvanizată. Stilul bisericii este cel roman. Are un singur turn, una intrare prin față și una laterală. Absida are formatul de cruce. Altarul principal este din piatră și cărămidă. Altarele laterale din crucieră sunt confecționate din lemn de nucă. Dimensiunile bisericii sunt următoarele: lungimea 24 m, lățimea 10 m, înălțimea 8 m. Turnul bisericii de la pământ măsoară 15 m. În turn sunt două clopote de aramă de mărimi diferite. Unul are 60 kg, altul de 150 kg. Interiorul bisericii este zugrăvit simplu și numai absida este pictată. Patronul în cinstea cui a fost zidită și închinată această biserică este Sfântul Ștefan, fost rege al Ungariei, sub domnia căruia a fost încreștinată această țară. Obiecte de artă, podoabe și alte lucruri de valoare nu posedă acest lăcaș al Domnului. Construcția bisericii a fost făcută prin contribuția benevolă a fiecărui credincios din satul acesta. Preotul care a condus această lucrare a fost Carol Rist. Biserica a fost sfințită și dată în folosință în anul 1914 de către excelența sa episcop Alexandru Cisar”¹²².

Această biserică a suferit de pe urma cutremurului din 1940¹²³, rezistând totuși, fapt care nu s-a mai petrecut însă și la următorul cutremur, cel din 4 martie 1977, când, din păcate, a fost grav avariata, fiind necesară demolarea ei și reclădirea pe același amplasament începând cu anul 1980¹²⁴. Noua biserică a păstrat toate caracteristicile bisericii anterioare, fiind sfințită în anul 1983 de către Mons. Petru Gherghel¹²⁵.

¹²¹ Arhiva Episcopiei Catolice Iași, *Tabloul statistic al bisericilor catolice aflătoare în Moldova în anul 1871-1872, Prospectus Paroeciarum* la nr. 60, apud Arhiva Parohiei...

¹²² Cf. *Scurt istoric al bisericii catolice din satul Unguri, comuna Găiceana, raionul Adjud, regiunea Bacău*, în Arhiva Parohiei..., 29 iulie 1967.

¹²³ Arhiva Parohiei..., *Câteva date geografico-istorice despre satul Arini și biserica noastră*, nedatat, autor: parohul Petru Beța.

¹²⁴ *Ibidem*.

¹²⁵ *Ibidem*.

Casa parohială a fost construită de locuitorii catolici în anul 1958¹²⁶ sub conducerea pr. Albert Weber¹²⁷.

Comunitatea catolică din Arini a fost păstorită de-a lungul timpului de mai mulți preoți. Dintre aceștia, pomenim aici doar pe câțiva păstori sufletești a căror amintire mai persistă și astăzi în memoria localnicilor: pr. Carol Rist (1906-1936)¹²⁸; pr. Albert Weber (1936-1963)¹²⁹; pr. Petru Ciocan (1960 – vicar parohial)¹³⁰; pr. Mihai Unguru (1963-1966)¹³¹; pr. Mihai Măcincă (1967-1978)¹³²; pr. Petru Beța (1978-)¹³³.

În anul 1960 se va înființa Parohia Catolică Arini¹³⁴ (sub numele de Găiceana) în urma separării de Parohia Văleni¹³⁵, prin urmare, din acest an vor fi numiți și preoți parohi pentru noua parohie, preoți pe care i-am pomenit de altfel mai sus. Paradoxal, deși în comuna Găiceana nu erau locuitori catolici, totuși doar după venirea părintelui Petru Beța ca paroh s-a înlocuit denumirea de Parohia Găiceana cu Parohia Arini, administrația ecleziastică urmând astfel modelul adoptat de administrația laică prin Legea nr. 2 din anul 1968 privind organizarea administrativă a teritoriului R.S.R.¹³⁶, conform căreia vechea denumire a localității Unguri era înlocuită cu una nouă Arini.

În anul 2004, în cadrul Parohiei Arini au fost recenzați un număr de 408 familii și 1432 credincioși¹³⁷, frecventând biserica parohială cu hramul „Nașterea Sfintei Fecioare Maria”¹³⁸.

¹²⁶ Arhiva Parohiei...

¹²⁷ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale (DJANI) Bacău, Fond Parohia Catolică Văleni, inventar (1869-1973), fol. 478, inv. 1831, fol. 1r.

¹²⁸ *Ibidem*, fol. 1r-1v.

¹²⁹ *Ibidem*, fol. 1r.

¹³⁰ Inf. Roza Iacob.

¹³¹ Pr. Iosif Gabor, Pr. Iosif Simon, *Necrolog (1600-2000)*, Iași, Editura Presa Bună, 2001, p. 190.

¹³² *Ibidem*, p. 172.

¹³³ Cf. „Almanahul Presa Bună”, Iași, 2005, p. 316.

¹³⁴ *Ibidem*.

¹³⁵ Arhiva Parohiei...

¹³⁶ Cf. *Legea nr. 2/1968*...

¹³⁷ Cf. „Almanahul Presa Bună”, Iași, 2005, p. 316.

¹³⁸ *Ibidem*.

Résumé

L'auteur se réfère à l'histoire et ethnographie de la communauté catholique d'Arini-Găiceana (dép. Bacău), son travail ayant à la base aussi bien la recherche des documents d'archive que les informations de nature ethnographique fournies par les gens de cet endroit-là, dans les recherches de la zone, finies pendant l'été 2006.

Le matériel a été structuré de sorte qu'il puisse contenir les aspects essentiels du devenir historique de la communauté catholique d'Arini-Găiceana (dép. Bacău), et aussi le cadre ethnographique caractéristique de celle-ci, entre les limites déterminées par le nombre de pages antérieurement établi. On présente de manière synthétique le site géographique, insérant ultérieurement des repères historiques et démographiques, à côté de certains documents considérés importants, tout en insistant, naturellement, sur les coordonnées ethnographiques qui se détériorent d'un jour à l'autre, dans les conditions imposées par la société contemporaine. Le travail finit par la présentation de l'organisation ecclésiastique de la communauté étudiée.